

KEMENESALJA

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: Évesre 48 ezer korona,
negyedévre 12 ezer K. Hirdetés előre fizetendő.
Egyes szám ára 1000 korona.

POLITIKAI LAP.
Felfelé szerkesztő és kiadó:
DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkoreve Nándor könyvnyomdája, Cselekedések köz-
lejtő utca 10. sz. alatti emeleti szobák. Budapest, Kál-
tér 10. sz. alatti emeleti szobák.

Radiotelefon-Broadcasting. Felhívás a magyar értelmiségnek és az újságíróknak.

A magyar közönség azon részének, mely nem igen lépi át a trianoni határvonalait nyugati felé — természetesen a telefon, automobíli- és repülőgépek mellett egy bizonyos mértékig is meg kellett tanulnia. Ez az angol szó a Broadcasting, az: jelenti, hogy az emberiség kultúrája ismét olyan nagy lépést tett előre, melyet éppúgy nagy hordereje miatt mi sem is lehet megemlíteni.

A mi különleges és szegényes viszonyainkban feli magyarázatát, hogy a magyar közönség ilyen hatalmas, kulturális technikai haladásokról is csak akkor vehet tudomást, ha külföldre megy a nálunk csak akkor honosodik meg valami újdonsággal, mikor az a külföldön már közönségszerűvé válik.

Ennek a pár sorraléte — a célja, hogy előbe menjünk néhány lépéssel annak a világszűkületnek, amit úgy hívunk: a hangosan beszélő drótnélküli telefon.

Marconi találmánya megérte már a negyedszázados jubileumát, míg a fejlődésnek arra a fokára emelkedett, hogy az emberiség nélkülözhetetlen nélkülözhetetlen. A világháború fejlesztette voltaképpen ezt a találmányt is naggyá, de mind-azon számára csak az utolsó két évtizedben lett elérhetővé.

Az egész világot urálja már a rádió és itt az egész világ alatt természetesen csak a Lajtától nyugatra eső országokat gondoljuk.

Amikor létrehozás az első, polgári viszonyból is kifejezhető a mellette tökéletesen használható radiotelefon apparátust, ennek fizeti horderejét természetesen az amerikaiak fogták fel legelőször. Neki is látták ilyen készülékek gyártásának az eladás propagálásának olyan imponáló stílusban, hogy 1922. karácsonyra az Egyesült Államokban minden valamire való ember törte magát, hogy hozzátartozóinak egy kis drótnélküli kedveskedésként Százával keletkeztek nagy- szabán gyártmányok, melyek öntötték a piacra készülékeiket, kereskedők, műszerészek légióinak adott kegyeret ez az órák alatt fel-leudult új iparág, de a viharos keresletnek sokáig nem bírtak megfelelni. Ez természetesen kihatott az antant államokra is, ahol ma már egymással versenyre kelve az újonnan keletkezett gyárak szerezvényi munkáskéznek biztosítanak jól jövedelmező foglalkozást. Mint mindenben, ha a technikáról van szó, a vezér-szerepe; Németország nem adja ki könnyen a kezéből.

A háború okozta, hogy a drótnélküli táviró és telefon berendezések felállítását az egyes államok kormányai sehol sem engedélyezték — kivéve Amerikát — de lassan megérték a jég s a kormányférfiak belátták, hogy itt nem lehet struccpolitikát űzni, az új találmány olyan fontos lépés az emberiség haladásában, hogy elgáncsolni nem lehet.

Lásunk tehát, miben áll ez a világszűkület? A drótnélküli táviró első korszakában csak igen nagy, sok költségbe kerülő beren-

dezésel lehetett olyan erős elektromos hullámokat gerjesztani, melyek az ismert törvényszerűségeik alapján a levegőtenger minden részében szétszóródtak — még nagyobb távolságokkal is bírtak anny, energiával, hogy az akkor rendelkezésre álló korlátolt érzékenységgel fellegő készülékekkel észlelni nem lehetett annak előtte meg radiotelefonról beszélni.

Ma már a katódszövevény-felállítására után sikerült olyan érzékeny elektromos fűtetel szerkesztetni, melyek meghallják a New-Yorkban a felvétel készülék előtt „szütagott” szót a olyan erős elektromos nyelvi konstruálni, mely ezt a New-Yorkban elcsúszott szót akár Budapestben olyan hangosan kiadja, egy teremben, hogy ott több száz ember egyidejűleg a teljesen meghallja. S ez a szütagas vagy ének, zene, olyan hullámokon terjedik el huzaként vagy a földgömb bármely pontjára, melynek annyi minden törvényszerűsége van, mint minden törvényszerűség. Ez hullámok egy rösdiktívili jellegűsége van: a hossza. Ha egy követ dobunk egy 10 méter távra, a 10 beesési pontjától körben gyűrű alakban hullámok indulnak ki, a gyűrűk egy hullámhosszban a két hogy közötti hullámhosszokból állnak. Egy ilyen gyűrűnek a vastagságát nevezzük hullámhossznak. Mennél nagyobb, olyosabb követ dobunk a vízbe, annál nagyobb lesz a hullámhossza. Ugyanígy van ez az elektromosságban is, minél a hullámhossza 3 méterrel 100 kilométerig terjedhet, gyakorlatilag azonban csak a 100 méterrel 25 ezer méterig terjedő hullámhosszat használják. Ha ugyanazon 10 tökérebe más más helyen több követ dobunk be, minden kö beesési pontjától egymástól független gyűrűk indulnak körbe egymáson keresztül-kasul, más-más hullámhosszal, melyek egymást nem zavarják. A víz rezgési hasonlóság az az elektromosság rezgéseivel, melyek a levegőben igen magas frekvenciájú váltakozó áramok kisugározatásából keletkeznek.

A rádiónak ez az egyik alaptétele. Ezeket a rezgéseket — az úgynevezett antennák segítségével sugároztatja ki, melyek rendszerint magas vastornyokra felszerelt drótszerkezetből állanak. Hatálmunkban azt egyidejűleg más-más hullámhosszú rezgéseket kibocsátani, melyek egymást nem zavarják a betudjuk felvétel készülékünket egy körmordulattal arra a méterekben megszabott hullámhosszra állítani, amellyel éppen akkor az a leadóállomás dolgozik, melyet meg akarunk hallgatni.

Szükségünk van már most egy olyan érzékeny készülékre, mely ezeket a rezgéseket még igen nagy távolság mellett is meghallja. Ezt a készüléket detektor-nak hívják. Ilyen van több fajta is, aszerint, hogy milyen célt szolgál. Ma már ott tartunk, hogy képesek vagyunk házilag előállítani felvétel készüléket, mely alig kerül néhány koronába — pár méter drót s egy darabk kristály segítségével, melyet egy rossz varrógépsűzbe helyezünk; Kisközből hallgatni egy Amerika felé haladó ócsányjártó tavarait s ha

rányunk megengedi, kis Egyes Államok olyan apparátust állíthatunk össze, melyet már nemcsak Mor-e jeleket, hanem kőből-e célra épített állomásokon leadott felolvasásokat, hangversenyeket, színházi és egyéb előadásokat, időjárás és földzeti jelentéseket vehetünk fel oly módon, hogy ezeket mint a Telefon Híradóhoz a földhöz illesztett hangzó segítségével a hangzó, vagy egy hangzó-újan bevezető készüléket a taktatuk be (Laud Speaker) amikor is mindenki, aki a készülék működésében van, veinek együtt érezheti azt a világszűkület.

Külföldön ma már ott tartunk, hogy ilyen felvétel készüléket tenyérnyi doboz méretűre kezdte minden méretemben, minden távolságra mindenki vásárolhat magának. S na van ilyen készülék vagy készlet magának ilyen megengedő telephosszú rendeltet, mert az elektromos hullámokat természetesen az országhatárokon át is keresztül-útasul bevezüldöznek az egész világról másodpercenttel 300 000 mond háromszáz-ezer kilométer távolságra szélesség.

Szegény néhai jó Puskás Tivadar, a Telefon Híradó feltalálója ha ezt megemlíti volna! Ennek idején Magyarországon volt az első, ahol egy operatőrtel telefonon bárki a lakásában az egyháza felve hallgatott végig, most úgy látszik az utolsók között lezúrt, akik ugyanezt drótnélküli uton megtehették. Bízunk lehetünk azért, hogy ez a hatalmas előrelépés a telefontechnikaunk is csak azért jött létre, mert ennek a természeti csodának az alapfűtőnyelét egy magyar származású ember fedezte fel és állapította meg s ez: Tesla Miklós volt.

A drótnélküli telefon használata két irányba fejlődött. Az egyik a hivatalos szolgálat katonai, diplomáciai, tudomány és zurnalisztikai mar nálunk is tért hódított, így pl. a Magyar Távírteli Iroda a hírszolgálat drótnélküli telefonon adja le vidéki fiokjainak Városháza-úcsi palotájából.

A másik, a nekünk fontosabb, a Broadcasting szolgálat.

Azokban az országokban, ahol a drótnélküli telefon használata a hatóságok bizonyos szükséges korlátozásokkal engedélyezték, részvétel-szabások alakultak, melyek bizonyos díj ellenében rendes hírszolgálatot, színházi előadásokat, leolvasásokat, időjárás és piaci jelentést közvetítenek. Erre a célra csatláppalattal 1000 méteren aluli hullámhossz használunk s az ilyen leadó-állomás hallókörre több száz kilométerre terjed. Ezek az állomások veszik fel külön készülékeken nagyobb távolságokról az anyagot, melyet aztán saját körletük hullámhosszban közvetítenek le az előfizetőknek. Így lehetséges, hogy azok is, kiknek igen kicsi és egyszerű s így persze olcsó berendezékek van, meghallgatásának egy több ezer kilométer távolságban játszott operatőrtel, oly hangosan, oly tisztán s minden mellékzörgőtől mentesen, mintha például az amerikai óserdő közepén levő farmban a meleg kályha mellett ülő farmer a párisi nagy opera első szílye-

Kiszárolag elsőrendű
minőségben a
legelőnyösebb
árakon

STERN JOZSEF R. T.

Budapest, Calvin-tér 1. Alapított 1860. évben.

Kiszárolag elsőrendű
minőségben a
legelőnyösebb
árakon

Női és férfi ruhaszövetek. Női, férfi és gyermek-fehérneműek. Vásznon és mosdárak.

Mielőtt beszerezni tavaszi ruhaszöveleit és egyéb ruhaszükségletét, győződjön meg, hogy a legjobb árut a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban

Weiler Testvérek
divatárú üzletében kapja meg.
Czellödömlök. Járásbírói épület.

szóban foglalnia helyét.
rbból az odavetett néidából is kivágnak a radiotelefon nagy horderege. — Nincs távolság! A kábelje és a telefonnyel mindenféle számmal hozzáférhető! A falu sem jelent ezután hátrányt, mert a legújabbatottakban vidéki felekben élő ember is bekapcsolódhat a nagy kulturális közönségbe. Tanulhat, művelheti magát meghallgatni az egész világ hírvonalakban azt, ami őt érdekli. A politikusi halgatja a képviselőház tárgyalásait, a miniszterek nyilatkozatait nyomban és azon, közvetlenül ahogy azok elhangzottak. A gazda este tudni fogja, hogy holnap reggel mihez kezdhet, mert a Meteorológiai Intézet pontosan megmondja, hogy milyen időre számít. Ha ráér, meghallgathatja egy tudós előadását az okkerföldművelésről vagy az állatrédium terén elért legújabb eredményekről, vagy hallgathatja az ólyan előadást, ami egyéniességnek megfelel. Ha szórakozni akar, meghallgathatja sokadmagával együtt bármely zeneszínház előadását, vagy a kábeljebe varázsolhatja Grog Banda Musicit teljes zenekarral együtt, vagy a világ leghíresebb művészeinek előadását a földtől bármely részén élő közönségnek. A színházban ember, ha faujában minczen templom, vagy bőségese mit nem keresheti fel, mert nem kell hogy megkötözze az istentiszteletet, az előadásban hallani elhozza neki aetheri tiszteletével a római Szent Péter templom szent nagymiséjét. (A papa engedélyével most állítják fel ott a köldök álmását) vagy ha vallása szerint a Kol-Nidrei akarja hallgatni, egy közmozdulat a közfélében és más hallásmódszár meghallgathatja a pápai rabbit, mindegy hogy az illető Cserdöknöknön, vagy az amerikai St. Louisban akar eljátszani. A háziaszony reggelizés közben hallgathatja, amint a beszélők tisztán és világosan bmondja a kora reggel kialakult piaci árakat, a vidéki radióállomás tulajdonos abban a pillanatban értesíti a kabona vagy értéktársa állásáról, amint a kérés létezik, úgyhogy nyomban adhat eladási megbízást bizományosának. A kórházi beteg egész nap szórakozhat azáltal, ami lekiállapítanak a legjobban megfelel a köznyelvi szavazásain. Este lefekvéskor a Broadkasting szolgálat szép mesével rakta alomba a gyerekeket a utána elmondott tánczenét szolgáltatt a másik szobában egy egész társaságuk.
Nincs egy olyan eldugott helye a világban, lelt legyen az a puazta vagy erdő közepé vagy a havas hegyorom, vasuti kősi vagy egy szögido automobill beléje, hoi egy pillanat alatt ne kapcsolódhatunk be egy hordozható, fényképező nagyszámú kézlélek segítségével a pezsgő életbe.

— És hogy mit jelent ez a fenséges találmány nekünk, a mi trianoni elszigetelésünkben — ki ne látta azt be? Azt a pár millió magyart, akit elszakítottak tőlünk, újra magunkhoz kapcsolhatjuk, közös szellemi életet élhetünk velük, hisz a Budapestten szétkaldított hullámok nem fordulnak vissza a trianoni oszba határnál, az erdélyi magyarok nem lehet megiltani, hogy meghallgassa a magyar Miatyánk szárnyaló énekét, a rádió visszahozza lelket ide, ahonnan elszakadt.
Már csak ezért sem szabad soká várnunk!

Nekünk egyelőre törvényes intézkedés nem engedi a radiotelefon általános használatát. De mikor ezt a törvényt hozták, — ki földön is így volt — senki sem álmódhatta, hogy hónapok alatt mire fog fejlődni az. Mindenütt közöni kellett a legszabadabb szellemi közlekedési eszközök felszabadításáért, és ezt nyugaton a minden országban megalakított Radio Clubok harcolták ki. Legutóbb Németországban, Ausztriában és Csehszlovákiában szabadították fel a drótnélküli telefont, — ott már szabad tovább várunk.

Nekünk sem szabad tovább várunk. Minden percért vár. Ki kell sürgetnünk a legelőbb időn belül! — a Magyar Radio Club megalakításával — a magyar radio törvényt! Száz ezer embernek adunk ezzel központi, millió magyar kapcsolunk vissza magunkhoz, megmutatjuk kulturális igényeiket, keletre. A művelt nyugati, minden városban van már ilyen egyesület, mely a rádióportot díszít egyéni, tanaccsal látja el őket, megtanítja hogyan kell jó beszélőket huzilag készíteni s erre nevelni az ifjúságot.

Azok a Magyar Radio Club, melynek programja a következő legyen:

1. Megismereteni a magyar közönséget a drótnélküli telefont, annak világszerepét s közönségszerepét azok elszigetelt voltuk miatt. E célból:
2. Szakfolyóiratok alapítani, mely a magyar ifjúság ránevel a rádióportra, oktatja, tudását fejleszti, versenyeket tart.
3. Szakönyveket ad ki a radio ismeretek terjesztése céljából (külföldön ily könyvek száma létező).
4. Kiharcolni illetékes helyen magyar radiótörvényt megelőző megalkotását s egyéb célirányos intézkedéseket, hogy ez az általa találmány immár a magyar-ságnak is közkinccsé vájjon.

Kérjük azokat a lelkes magyarokat, kik belátják ennek a kérdésnek a fontosságát, közöljék észrevételeiket tőlünk, hogy az alakuló gyűlést mentül hamarabb megtarthassuk.

A eszaklakozás bejelentése semmiféle kötelezettségver sem jár, a belépő tiszok jogait és kötelezettségeit az alakuló közgyűlés lesz hivatva megállapítani.

Horváth István
irt. igazgató
Budapest, V. Wahrman-u. 8. sz.
Telefon: 128-28

H I R E K.

Nagybóti és husvét állásnapok az apátság templomban. Virágvasárnapkal veszi kezdetét a kuth. egyházban a nagybóti. A helybeli apátsági templomban ma, Virágvasárnap az istentisztelet 10 órakor kezdődik barkaszentelésessel és körmenettel, utána szent mise lesz, amely alatt a helybeli egyenylet énekkara Jézus szenvedésének történetét (Passió) énekli. Hétfőn, kedden és szerdán a tárházban lelkiigazgatók: tari nők számára Mórocz Emilián apátsági perjel, napoként két elmékedéssel u. m. d. e. 9 órakor és d. u. 5 órakor. Szerdán délután az elmékedés után szent gyónás. Nagybötiörtökön d. e. 8 órakor Jándi Bernardin apát segédlettel ünnepléses szentmisét tart, miközben elméni-

nek a haragok és a papság a hitvel közösen a szent áldozáshoz járulnak. Szentmise után az oltárszentiséget átviszit a Szent Antal oltár, az oltár díszektől megfosztatnak azok jelöl, hogy Jézust is megfosztották ruháitól. Nagybötiorték az istentisztelet reggel 8 órakor kezdődik Passióval, utána a szentkereszt telepezése és imádása, majd csónka-mise és az oltárszentiség kitöltése a

szent sírra. Az istentisztelet, valamint az utána következő szent beszédet Jándi Bernardin apát tartja. Déltán 3 órakor Jeremiás sirz'mái, este 5 órakor szent-égbetétel. Nagybötiorték reggel 5 órakor szent-égbetétel, 8 órakor istentisztelet, u. m. ütszentelés, husvéti gyertya és keresztvíz megszentelése, utána szentmise, mely alatt ismét megszólalnak az orgona és harangok és felhangzik az első Álléluja. Az egész istentiszteletet dr. Horváth Károly plébános végzi. Déltán 6 órakor feltámadási körmenet, tartja Jándi Bernardin apát teljes segédlettel. A körmeneten elő részlők alatt az iskolagyerekek mennek sorban, utánuk az egyletek, a Maria kongregáció, Szoc. Misszió társulat, Kath. Legényegylet, Tűzoltó gylet, Vasutasok, a baldaobin előlt az anyok, a papság, majd a baldaobin alatt az oltári szentiséget vívő fópap, kétoldalt lámpavivők, mozgó- a hatóságok és a hitközség képviselőtestülete, továbbá a hívők községe. Amerre a körmenet halad, kirívítgatottak az ablakok gyertyákkal. Rossz időben a körmenet a templomban tartják meg. — Husvét vasárnapján reggel 6 órai szentmise után ka ács, lojas és huszentelés. Az ünnepi misét és szentbeszédet Jándi Bernardin apát végzi délelőtt 10 órakor. Déltán 3 órakor litania. Husvét hétfőn d. e. 10 órakor a szentbeszéd s utána a szentmisét dr. Horváth Károly plébános tartja. Déltán 8 órakor litania.

Halálozás. Özv. Klaffi Alajosné 88 éves korában végelegyengülésben múlt szombaton elhunyt. A magas kort élt matrona temetése hétfőn déltán 4 órakor ment vége nagyszámú rokonság és gyászoló közönség részvételével.

Halálozás. Klapper Fülöp helybeli kereskedő neje hétfőn elhunyt. Szerdán temeték nagy számú közönség részvételével. Az elhunyt felett a gyászbeszédet Grosz sarvári rabbi tartotta.

Felhívatik az adóse közönség, hogy az 1924. évre vonatkozó jövedelem és vagyonsoradó bevallási íveket folyó évi április hó 20 ig a városi egyetemes adógyorsítálynál anynyival is inkább adják be, mert a később beérkezett vallomások beadási bírsággal lesznek sújva.

A Polgari Pártokala Segítő Egyesülete múlt vasárnap tartotta évi reades közgyűlését dr. Pleinits Ferenc kormányfőtanácsos elnök és Jándi Bernardin kormányfőtanácsos díszelnök vezetésével, a tagok nagyszámú részvételével. Az egyestület múlt évi bevétele 818948 K, kiadása 238620 K, a maradvány 580328 K. A jövő évre 700000 K irányzatult elő könyvek és tanszerek beszerzésére. A tagsági díjak évi 200 K-ról 2000 koronára, az alapító díjak 1000 K-ról 5000 K-ra emeltek. A közgyűlés ezután is kért a min. helybeli elnöknek, hogy az

Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság Czellödömlök.
Elfogad betéteket
takarékkorona értékben. évi 8% kamatozással nyolc napi felmondás, évi 10% kamatozással egy hévi felmondás, évi 12% kamatozással három hévi felmondás mellett.

Ne törje fejét!

ha megszűnik a kedvezményes ellátás, vissza megyünk vásárolni

Mayer István
fűszer, csemege és fűszerkereskedőhöz,

ahol a legjobb és legtisztábban kezelt élelmicikket lehet kapni mérsékelt árak mellett, az árú házhoz lesz szállítva.

PYRAM

deven carabon, terpentin és a kábelnél is jobb minőségben készülő kiváló tüntető és konzerváló hatású olajcukor.

HENES TESTVESEK, VEGY. SZETI, GYÁN NY. GYON.

Halászati jog kiadása.

A Marczalvolgyi Vízjárólat április 24-én: (Szent György napján) d. e. 9 órakor Czellidömölkön a tár-utat székben tartandó nyilvános árverésen a halászati jogot szakszónként bérbe adja. Az árverésre ezúton is meghívja az érdeklődőket az igazgatóság.

Egy teljesen jókarban levő férfi íróasztal és egy valódi

perzsa-szőnyeg azonnal eladó Czellidömölkön Ferenc József-utca 6. szám.

Eladó széna.

caul széna ca 60-70 q (Magasiban Zongor major) eladó. Cim és eladási feltételek megtekinthetők a kiadóhivatalban.

Ne dobja el viselt kalapját,

mert a mindenkori napiárnál 20 %-kal olcsóbban átalakítja, javítja, tisztítja a **Farkas kalapterem**

Pápán, Szentilona-utca 20.

Mindenemű férfi és női kalap a kiváló minőségű modell szerint javíttatik át. Női szalmakalapok átvarrása a legújabb divat szerint eszközölteik.

Hölgyek figyeimébe!

Olyan divatosan, olyan szépen és olyan olcsón

nem készítheteli el tavaszi és nyári ruháit, jumper-bluzait, szoknyáit, pongyoláit Czellidömölkön sehol, mint a

dr. Baloghné-féle

női és gyermek divat varrodában, az Arpád-utca 30. szám alatt.

Érdekeskedés.

Tisztelettel hozom Czellidömölk és vidéke becses tudására, hogy Czellidömölkön Sági-utca 23. szám alatt

fa- és építkezési anyag kereskedést nyitottam.

Raktáron tartok legjobb minőségben és nagy választékban mindenemű épületefal, deszkát, léccet stb., tűzifát, cementet, tetőcserépet és az összes építkezési anyagokat.

Kérem a n. é. közönség bizalmát és becses pártfogását,

kiváló tisztelettel

Lessinger Ottó.

Husvételi

nyulak

tojások

bárányok

és bonbonokban óriási választék!

Nézze meg a kirakatot

Mayer István

fűszer, csemege és lisztkereskedésében.

Magyar Östermelő Részvénytársaság Kalászosok Áruforgalmi Részv.-társaság sümegei kirendeltsége.

Gabonakereskedés, gazdasági termények és termékek, takarmánymagvak, hüvelyes vetőmagvak, gyapju, burgonya, dió és méz vétele és eladása.

Flókok: Devecser, Jánosháza, Keszthely, Pakod.

Vételek és eladások nagyban és kicsinyben.

Legmagasabb napi árak.

ORION

IZZÓLÁMPÁNÁL

NINCIS JOBB